

Rond de Schutsboom

Periodieke uitgave van:
Heemkundige kring “De Vyer Heertganghen”

Jaargang: 25 nr. 2

Rond de Schutsboom

Periodiek van:

Heemkundige kring “De Vyer Heertganghen”

Redactie: Piet Wiercx
Bernard Robben
Jan v. Eijck

Layout: Aschwin Wijdemans

Secretariaat: Nieuwe Rielseweg 41-43
5051 PD Goirle
Tel: 013 - 5 34 89 72

Jaargang 25 nr.2

december 2005

	pagina
Nogmaals “De Kiek”	2
Landverhuizers (2)	3
Brabants bont ‘ne boerezaddoek vol	8
De Tilburgseweg, slagader van Goirle	10
Willy van Rooij, duvelskunstenèr	18
Portret 203 : Henri Janson	24
Uit het museum	28
Uit de oude Schoenendoos	31
De cultuurhistorische geschiedenis van “De Bocht”	32
Topniemen	40
Christmas Magic	42

Nogmaals “De Kiek”

P. Wiercx

Wim de Jong, de beheerder Midden-Zuid van Brabants Landschap wees ons op een schijnhaven op de Lanschotse Heide in Westelbeers. Geen schijnvliegveld dus, maar een schijnhaven. In de oorlogsjaren '40 – '45 hadden de Duitsers daar een oefenterrein ingericht voor de Duitse luchtmacht. Piloten konden daar oefenen hun bommen af te werpen boven schepen die in de Beerse wateren voor anker lagen.

Die “Beerse wateren” vragen om nadere uitleg.

De Lanschotse Heide is een terrein met veel vennen, onder andere het Wit Hollandven, de Keijenhurk enzovoorts. Een laaggelegen deel van het terrein hadden de Duitsers geëgaliseerd en daarin een vijftal schepen nagebouwd door middel van opgeworpen aarden wallen. Deze zijn nog steeds in het landschap te herkennen. De zand-rompen werden voorzien van een houten opbouw met brug, schoorsteen e.d. waardoor zij van bovenaf op echte schepen leken.

Je kon het terrein gemakkelijk onder water zetten waardoor op de hei een groot wateroppervlak ontstond waarin vijf schepen voor anker lagen. Prachtige doelwitten!

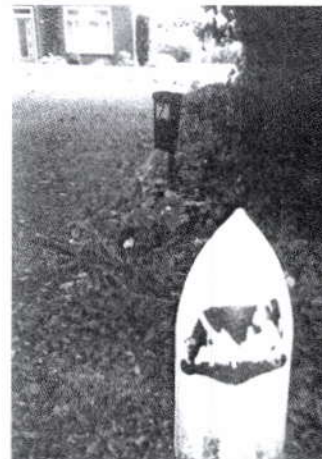
De Duitse piloten oefenden met cementbommen.

Net als op de Regte Heide, waar zij echter oefenden met cementen “zeemijnen” aan een parachute. Aan de zijkant van zo'n blok beton waren uitsparingen gemaakt, waar een glazen buisje inzat. Als de bom neerkwam, brak het glazen buisje door de schok en vermengden zich twee vloeistoffen. Hierdoor ontstond een hevige rookontwikkeling waardoor de piloot kon zien of zijn “bom” doel getroffen had.

Het terrein lag bezaaid met cementbommen die na de oorlog door de boeren uit de omgeving werden gebruikt als “schampkei” bij de inrit naar hun boerderij. Aan de Ir. Van Meelweg in Westelbeers zijn nog diverse exemplaren te zien.

Foto van een cementbom

Voorbeelden van een aantal cementbommen die als schampkei gebruikt worden.

Ook in onze omgeving zag je vroeger boerderijen met een cementbom als schampkei aan de toegangsweg. In de loop der jaren zijn ze verdwenen. Eén exemplaar is echter nog te zien op het grasveldje bij de beheerderswoning van Wim de Jong aan het Riels Laag.

Landverhuizers (2)

Herman van Rouwendaal,

In de jaren na de Tweede Wereldoorlog kwam een snel groeiende stroom landverhuizers op gang. Ruim een half miljoen Nederlanders trok naar overzeese werelddelen op zoek naar een nieuw bestaan. De indruk wordt soms gewekt dat veel emigranten een agrarische achtergrond hadden, met andere woorden, boeren waren. Dat wordt gelogenstraft door de cijfers, geput uit de onmetelijke bron van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Slechts tien procent van de emigranten was zelfstandig landbouwer of landarbeider geweest. De meeste emigranten kwamen uit de stedelijke gebieden, waarvan Noord- en Zuid-Holland de helft leverden. Noord-Brabant droeg met maar tien procent bij, terwijl het na de beide Hollanden het grootste aantal inwoners had.

Piet Meeuwesen

Piet Meeuwesen (Petrus Cornelis Johannes, 2-7-1930) vormde min of meer een verbinding tussen de agrarisch en meer industrieel gerichte emigratie, zoals zal blijken uit zijn emigratieverhaal. Van de ruim 41 000 Brabantse emigranten (geteld tussen 1946 en 1963) kozen er meer dan 3000 voor Nieuw-Zeeland, waarbij Goirle goed vertegenwoordigd was, hoewel er geen exacte cijfers bekend zijn.

Piet Meeuwesen vertrok half september 1956 van de Nieuwe Rielseweg naar Nieuw-Zeeland, precies aan de andere kant van onze planeet. Verder weg van Goirle kon niet.

Een onbekend land. Dichtgeplakt met kranten vonden velen. Samen met drie vrienden, de tweeling Jan en Sjef de Rooij en Geert Tuijtelaers ging hij het avontuur aan en schepte in Rotterdam in op de *Zuiderkruis*, een voormalig troepentransportschip waarmee hele lichtingen Nederlanders hen waren voorgegaan naar een onbekende toekomst.

Piet zoude zijn accordeon mee, hoewel hij eigenlijk beter gitaar speelde.

Vlak voor het inschepen begaf het slot van zijn accordeonkoffer het. De broekriem van zijn jongere broer Ton, die mee was om hem uit zwaaien, bracht uitkomst. Ton heeft de rest van de dag en tijdens de terugreis naar Goirle, toen de *Zuiderkruis* allang het ruime sop gekozen had, zijn broek lopen ophouden.

Geert Tuijtelaers speelde banjo en samen met Piet op zijn accordeon vermaakten zij zichzelf en veel anderen op de boot en later in het verre vreemde land met hun muziek. Op 31 oktober 1956 zetten Piet en zijn kameraden, na een reis van zes weken, voet aan land op het

Zuidereiland van Nieuw-Zeeland.

De vier vrienden aan boord van de "Zuiderkruis". Links onder Piet Meeuwesen, in het midden de tweeling Jan en Sjef de Rooij, bovenaan Geert Tuijtelaers.

*Piet vermaakt de gasten op een zilveren bruiloft in Nieuw-Zeeland op zijn accordeon.
Allemaal Nederlanders.*

Na de Thomasschool ging Piet Meeuwesen, zoals zoveel jongens in die tijd, naar 't *febriek*, de textielfabriek. Hij ging aan de slag bij de H.T.I. waar hij uiteindelijk wever werd. Eigenlijk wilde hij boer worden. In een fabriek voelde hij zich ingesloten, beklemd. Maar erg veel keus had hij niet. De toekomst in Nederland zag er in de jaren kort na de Tweede Wereldoorlog niet rooskleurig uit. Onze koloniën gingen verloren. Er dreigde werkeloosheid. En "*Nederland was vol*" – vond men toen al ! In de kranten verschenen oproepen om te emigreren. Canada, Australië, Zuid-Afrika en Nieuw-Zeeland konden wel nieuwe burgers gebruiken. Daar was nog ruimte genoeg. De ambassades van deze landen organiseerden her en der in het land voorlichtingsavonden voor potentiële emigranten. Er was voldoende plek en werk, zeker voor vaklieden. Met zijn verworven vakmanschap voldeed Piet aan de eisen. Op basis van een tweejarig contract kreeg hij een baan als wever in een textielfabriek in Nieuw-Zeeland. Dat contract moest hij wel uitdienen, want zijn nieuwe werkgever had een groot deel van de overtocht betaald. Een van de toelatingseisen tot het land - het zal de hedendaagse lezer niet vreemd in de oren klinken - was basiskennis van de taal. Aanvankelijk heeft Piet niet zo erg veel profijt gehad van de verplichte cursus Engels, want ter plaatse bleek het engels toch anders te klinken dan in het klaslokaal in Goirle. "Ik versta het van geen kanten" schreef hij in het begin naar huis. Werk en woning waren geen probleem. De vier *Gólse* kameraden hadden steun aan elkaar. Ze werden gehuisvest - ook dat klinkt bekend - in houten barakken, met heel veel andere nationaliteiten. Met deze lotgenoten, die geen van allen engels als moedertaal hadden, leerde hij - hoe vreemd het ook klinkt - zich in feite beter in zijn nieuwe taal uitdrukken, dan hij in het klasje in Goirle geleerd had. Hij kan nu nog steeds precies aangeven uit welk land iemand oorspronkelijk afkomstig is aan de hand van de tongval in het engels.

Maar het "boeren" bleef Piet door zijn hoofd spelen. Zijn grootvader dreef een kleinschalig boerenbedrijf aan de Kattekuil, nu heet dat Frankische Driehoek. Piet kwam er vaak en daar heeft de liefde voor het boerenbedrijf vat op hem gekregen. Zijn vader werkte ooit ook op een boerderij, maar heeft nooit zelf een bedrijf gehad. Er viel dus voor Piet niets te erven, want een broer van zijn vader erfde de boerderij van opa. In Nederland bleek een eigen bedrijf niet binnen bereik te liggen van een vijfentwintigjarige wever met weinig mogelijkheden voldoende kapitaal te vergaren en met die achtergrond geven banken ook weinig krediet.